

מסורת הש"ס

^(א) לעיל 15: ט) מיר מנב,
^(ג) כלס פיי מ"ו, ד) לעיל 15: (ה) ס"ח ל"ג,

הגהות הב"ח

^(א) גנ' דהשתא לאו ממונא
הוא כיון: (ב) שם ליכא
גזילה גביה או דלמא:
(ג) רש"י ד"ה חזית וכו'
וממרח יפה וכו':
(ד) בא"ד נפ' אלו כלים
מזלין:

מוסף רש"י

ותנא תונא.
כלומר מניט
מנא עליו תמסיענו
בזאת
(קדושין דכ.).
גזל חמץ
ועבר עליו הפסח
אומר
לו.
לגזל, הרי שלך
נשפך.
בעין כמות שזול,
דהיזק שאיט ניכר
הוא
(דע"ל 110:)
ונלמד שישלם לו
אותו עלמנ וקרינא
זה
והשיב את הגזילה
אשר גזל
שכרי לא נשתנה
(גיטין 31:).

רבינו חננאל

רבא אמר הב"ע כגון
שחיתה דיסקא של אביו
מופקדת ביד אחר.
פי' שני
שקין מחוברין ומזוחין
על
החמור, אחד מצד זה
ואחד מצד אחר.
וברלשון
ישמעאל אלקרי: איכא
דאמרי אמר רב פפא
זה
תימא הני מילי הובא דאין
גזילה קיימת אבל גזילה
קיימת צריך לילך אחור,
לא שגא גזילה קיימת לא
שגא אין גזילה קיימת
לשמא תיירק לא חיישינן.
וכן הלכה.
וכן פסק
בפ"ח זצ"ל.
אין משלמין
חומש על שבושת כפירת
שאין גזילה קיימת
וביזון
שהניח קרקע רבא
הגגול
לטרפו להפרע דמי גזלה
שגזלו אביו ודחה הוירש
וכפר ונשבע בה,
נמצאת
שבושתו שכפר ונשבע
על
הקרקע שהג' ניחא מוריש.
אמרי גזילה אין כאן
מצות
השבה אין כאן.
רב חננאל
דיל פיי מצות השבה
אין
כאן, שלא קיים מצות
השבה שהרי לא השיב
מה
שנגזל.
חבית שניקבה
וסתמוה שמרים
הוצלה.
פי' סתמוה שמרים
ידיונית
בצמיד פתיל מבפנים
ומצלת מן הטומאה
על כל
מה שבתוכה
דתניא ר'
יהודה אומר אין צמיד
פתיל וחכ"א יש.
כיצד
חבית שניקבה
וסתמוה
שמרים וי"א אינה מצלת,
ודברים
ברורים.
ובפ"ר קמא
דיבמות אמרי'
חבית
נקובה היתה
וסתמוה
שמרים.
ונתברר
הפירוש.

ועוד דקמשי ליה
כשעמד דצין קודם
מימתו והך העמדה מאי
מהני הרי כפר
ונשבע ולא הודה
דהא אוקמינן
דלא הודה אב והודה
בנו ועוד דקמשי
כשעמד דצין מכלל
דעד השתא
בשלא עמד דצין
והא נשבע
הוא ואציו קמי
מכלל דבצ"ד
הוה הלכך ל"ג
ליה.
וה"ג
אי הכי
חומש נמי משלם
א"ר הונא
כו' אי הכי
ממון גמור
הוא וחומש
נמי לשלם:
לפי שאין משלמין חומש על כפירה שעבדו קרקעות.
דחומש אמאי קאמי
אשבעתא
לאו שבעה
היא דקי"ל
שבעות (דף מב:)
אין נשבעין
על הקרקעות
והאי בן כי אישתבע
כפר לה
שעבדו הקרקעות
דאי לאו
משום אחריות נכסים
לאו עליה
רמיא לשלומי:
רבא אמר.
לעולם
בגזילה קיימת
ודקשיא לך
ולחייב הבן
חומש על שבעות
עלמנ
כיון דהודה
הכא כשהיתה
דסקיא
שממון אציו
נמון זה מופקדת
ביד אחרים
וגזילה זו
במכזה דכי אשתבע
האי בקושטא
אשתבע ^(א) (ולא
תימא בשיקרא
אשתבע כדסברת
לעיל)
ותמן במס'
שבעות (דף לו:)
וחייבים
על זדון
השבעה ועל
שגגתה על זדון
הפקדון
ואין חייבין
על שגגתה
גרירתא
כי הכא
דליציא אנסיה:
לא שנו אלא שאין.
אותה חזי
פרוטה קיימת
מן הגזילה
עלמה ותצי
פרוטה
הוא דמחייב
ליה ולא ממונא
איכא אצל
אס קיימת
היא מן הגולה
עלמה
נריך לילך:
חיישינן שמא סייקר.
ותעמוד
על הפרוטה:
חייב להחזיר לו.
אגודה
אחרת ואע"פ
דהשתא
לא שויא
פרוטה כיון
דנשעת גזילה
היא שוה
פרוטה בעי
לאהדוריה ולהוליכה
אחריו:
וסנא סנא.
מנא דצין
סייעמו:
שגילת
אחת מהשמים
ששייר:
ונשרה השניה מהו.
הוי גילוח
או לא:
אמר ליה רב אחא לרבינא נזיר שגילת.
כל השערות
אחת אחת
קמבעיא
ליה דתמיה.
כלומר
הא ודאי
גילוח הוי
כיון שנשעה שצא
לגלח
האי שזיר
הוה ציה
שיעור גילוח
וגילח
אחת ואע"פ
דנשרה שניה
גילוח
הוא:
שנשרה אחס.
שכשצא
לגלח
אין כאן
שיעור גילוח:
ה"ג מי אמרינן השתא מיהא ליכא שיעור:
חזים שניקבה וסתמוה שמרים.
ותתנוה
ע"פ ארובה
^(א)
וממרתת
יפה סביצותיה
וטומאה
בצית מללת
על העלייה
כולה מלצא
זה שום טומאה
דסתומת
שמרים
סתימה
היא ולא
שגטה ציה
טומאה
במסכת כלים
בפרק
^(י)
ואלו מזלין:
אגף.
לשון מגופה.
אגף חזיה
היה זה
תחתיה שיעור
נקב
לטמא
וכלי המקבל
טומאה
אינו חוצץ
בפני הטומאה
ואגף
בטיט
חזיה
מהו מי אמרינן
השתא מיהא
ליכא שיעור
נקב או דלמא
הא לא
סתם שיעור
סתימה:
פקה צומורה.
ואין שם
שמרים:
עד שימרה.
בטיט מן
האדדין של
זמורה
לסותמו
היטב:
נשבע

אמרו ^(ז)
גזל חמץ
ועבר עליו
טומאה
נכנסת
במכזה
בכונם
משקה:
אגף חציה.
תימה
היכי דמיא
הך בעיא
להך בעיות
דלעיל
דציון דגף
אין כאן
נקב ולמה
לא תועיל
הסתמה
דמ"ל
אס לא
נקבה
מעולם
אלא כך
ומ"ל
שאגף
חזיה
[ועוד]
תימה
דהכא
אמר
בסתמוה
שמרים
שמה
סתימה
ובספ"ק
דיבמות
(דף טו:)
אמרינן
חבית
של ימים
מגולגלים
ב"ש
אומרים
אין לריכה
לינקב
ומודים
שאס
נקבה
וסתמוה
שמרים
שהיא
טעורה וי"ל
דהתם
ודאי
לענין
הכשר
מסתמא
לא ניחא
להו לבעלים
במה
שיזלא
ממנה
כיון
שנקבה
אף
על פי
שסתמוה
שמרים
לאו סתימה
מעלייתא:
הוא סתימה
מעלייתא:

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קה.

אמר רבא גזל שלש אגודות בג' פרוטות והוולו ועמדו על שתיים חייב להחזיר לו אחרת. פי' אס ישנה בעין מחזיר אותה ואס לאו משלם ליה שוה פרוטה כמו שהיתה שוה בשעת הגזילה והוא הדין בלחת שגולה והחלה שמחזיר לו אגודה או דמיה אלא רבנאם נקט דאפילו בשלשה דקיים מלות השצה בתרתי אפ"ה חייב להחזיר לו אחת אע"ג דמהאי ותנא תנא דמיימי לא משמע מינה אלא היכא דגזל אחת והחלה דהיא דמיא לגזל חמץ ועבר עליו הפסח היא רבנאם דג' קאמר רבא מסברא ומדנקט והולו משמע דפשיטא ליה דאס גזל ג' אגודות שוות שמי פרוטות והחזיר לו ב' מהן דלא מייחייב להחזיר לו שלישת כיון דמעיקרא בשעת גזלה לא הוי ממונא ולשמא מייקר לא חיישינן:

ה"ג בעי רבא גזל ב' אגודות בפרוטה והחזיר אחת מהן מהו

מי אמר' השתא מיהא ליכא גזילה גביה או דלמא הא לא אחרר גזילה ול"ג הא דגרס בספרים הוקרו ועמדה כו': **במצות**
השבה אין כאן. נראה דלא בעי לניפשט אלא דלא מעכב מלות השצה ומלות השצה מיהא לא קיים: **במצות**
גזיחו אין כאן. ומעכב מלשמות יין ומלטמא למתים כאלו לא גילה כלומר כמ"ד גילוח מעכב דאחר ישתה הנזיר יין אחר כולם א"נ לענין מלוה קאמר דלא קיים מלות גילוח ואליבא דכ"ע דפלוגמא היא בזמיר בפי' ג' מינין (דף מו.): **הרי אמרו חבית שנקבה וסתמוה שמרים**
כו'. מה שפירש בקונטרס חבית שנתנה ע"פ ארובה ומללת על העלייה אין נראה דהיא משנה דמיימי בסמוך חבית שנקבה היא במס' כלים בפ"י (מ"ו) דמשמע דמיימי להליל מה שנמכה אס היא בלחל המת דאי הוה מיימי ע"פ ארובה היה לו לשנותה במס' אהלות ועוד דלשון הללה לא הוה משמע הכי דה"ל למימר חוללת ונראה לפרש דאיידי בחבית המוקפת למיד פתיל שאין טומאה נכנסת בה בלחל המת ונקבה בכונם משקה דהכי הויא שיעורא כדלמר במס' כלים (פ"ט מ"ח) וסתמוה שמרים מללת על כל מה שנמכה והא דלמר בסוף המלניע (שבת דף 15.) ולענין למיד פתיל עד שיפחת רוצו היינו בסתומה שאס נקבה וסתמה הוי שם כלי עליה עד שיפחות רובה דאז לא מהני לה סתימה דהוי כאוכלים שגיבזן בטיט כיון דאין שם כלי עליו ולא כמו שפי' בקונטרס כהמלניע ולענין למיד פתיל עד שיפחת רוצו דכלי חרס המוקף למיד פתיל אין טומאה נכנסת דרך נקציו עד שיפחת רוצו כדמוכח במסכת כלים בפרק שלשה דשיעורו בכונם משקה וכן משמע דהיא שמציא התם בקונטרס נתנה קדירה ע"פ ארובה דלמר ב"ש הכל טמאים בכונם משקה ואפילו ב"ה לא מטהרי אלא עלייה אצל קדירה טמאה אלא

טומאה נכנסת בתוכו בכונם משקה: **אגף חציה.** תימה היכי דמיא הך בעיא להך בעיות דלעיל דציון דגף אין כאן נקב ולמה לא תועיל הסתימה דמ"ל אס לא נקבה מעולם אלא כך ומ"ל שאגף חזיה [ועוד] תימה דהכא אמר בסתמוה שמרים שמה סתימה ובספ"ק דיבמות (דף טו:) אמרינן חבית של ימים מגולגלים ב"ש אומרים אין לריכה לינקב ומודים שאס נקבה וסתמוה שמרים שהיא טעורה וי"ל דהתם ודאי לענין הכשר מסתמא לא ניחא להו לבעלים במה שיזלא ממנה כיון שנקבה אף על פי שסתמוה שמרים לאו סתימה מעלייתא הוא סתימה מעלייתא:

עין משפט ונר מצוה

קלב א מיי פ"ח מהל' גזילה ואבירה הלכ' יד ופ"ו מהל' שבעות הלכה ג ד סמג לאזין רה ועשין עג:

קלב ב מיי פ"ו מהל' גזילה ואבירה הלכה יא סמג עשין עג טור ש"ע ח"מ ס' שסו סעיף ג: קלד ג מיי שס פ"א הלכה ו סמג שם טוש"ע ח"מ ס' שס סעיף ג: קלה ד ה מיי שס טוש"ע שס סעיף ד:

קלו ו מיי פ"ח מהלכות מירות הלכה ו: קלז ז ח מיי שס הלכ' ו: קלח ט י ב ל מיי פכ"ב מהלכות טומאת מת הלכה ח: